

Beslissing 10 december 2012

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (rechtsopvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
woonplaats [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. T.A. Hekster,

tegen:

[naam],
geboortedatum [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven lid van de Passionisten.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 6 april 2012. Op 21 mei 2012 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van Pater [naam] cp, Provinciale Overste van de Passionisten te [plaats]. Op 12 november 2012 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden. Klager is verschenen, vergezeld van de heer [naam]. Hij heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. T.A. Hekster. Namens de Congregatie zijn verschenen pater [naam], Provinciale Overste van de Passionisten en Pater [naam], 1e consultant in het Provinciaal bestuur van Passionisten.

2. De klacht

2.1. Klager komt uit een RK familie. Toen klager 12 à 13 jaar oud was – en onderwijs volgde aan de LTS – was voetbal voor hem evenwel het allerbelangrijkste. Het hele weekend stond in het teken van voetballen. Zijn buurjongen en een vriendje gingen in de weekenden juist altijd naar de haven in [plaats]. Klager vond de avonturen die zij daar beleefden altijd heel spannend klinken. Op een gegeven moment verkoos klager de avonturen van zijn vrienden boven het voetballen. Hij is van voetbal afgegaan en wilde voortaan mee varen. Daarvoor was nodig dat de pater die de jongens steeds meenam hem zou ‘goedkeuren’. Klager werd uitgenodigd om één keer mee te varen.

De betreffende pater is aangeklaagde. Aangeklaagde is tot priester gewijd op [datum]. Klager was blijkbaar goedgekeurd, want vanaf dat moment mocht hij vaker mee varen. Ze gingen dan een weekend weg.

Het tweede jaar dat klager mee ging – als hij het zich goed herinnert – veranderde alles. Klager zal toen een jaar of 14 à 15 zijn geweest. Bij het varen begon het met naaktzwemmen. Terug op de boot werd aangeklaagde, die niet meezwom, bij het afdrogen handtastelijk. Hij raakte – soort van “per ongeluk”- de geslachtsdelen van klager aan. Klager weet dat hij hem toen heeft weggeduwd. Wat er na het eerste bacchanaal op de boot gebeurde – van ongeveer zijn 15e tot zijn 17e levensjaar – omschrijft klager als volgt.

Aangeklaagde gaf de jongens drank en begon dan op een gegeven moment te stoeien en weer handtastelijk te worden. Aangeklaagde begon dan één van de jongens te pijpen of af te trekken of hij gaf hen de opdracht dit bij hem te doen of stimuleerde dit onderling te doen.

Het misbruik hield voor klager op toen er op een gegeven moment een andere jongen zich bij de groep voegde. Klager zag dit als een kans om eruit te stappen.

2.2. Klagers eerste seksuele ervaringen zijn met aangeklaagde. Klager kan dit nauwelijks verkroppen.

Klager kan tot op de dag van vandaag niet stilzitten. Hij moet altijd iets te doen hebben, anders gaat hij piekeren over het misbruik. Klager heeft ‘geen rust in zijn donder’. Hij heeft de keuze: of weer een boek lezen of een nieuwe studie volgen of grijpen naar de fles. Klager zou heel graag wel die rust willen vinden.

Klager schrikt regelmatig van zichzelf wanneer hij heel heftig reageert op discussies rondom seksueel misbruik binnen de RK kerk. Hij heeft zichzelf wel eens horen roepen dat ze een bepaalde dader die op dat moment in de aandacht stond, moesten ophangen. Dit past niet bij klager. Hij schrikt daar enorm van en houdt daar een heel nare smaak aan over om vervolgens nog kwader op aangeklagde te worden dat hij ook dit hem heeft aangedaan.

2.3. Aangeklaagde is overleden. Klager kan hem niet meer aanspreken op zijn daden. Toch zal erkenning door de Provinciaal Overste klager goed doen. Klager weet dat het is gebeurd, maar hij meent dat hij recht heeft op erkenning. Klager hoopt ook dat de Overste niet zal volstaan met een enkel briefje dat zijn klacht gegrond is, maar dat hij zich daadwerkelijk in hem zal verplaatsen en zal nadenken hoe hij klager kan helpen om zijn rust te vinden.

Bovendien wenst klager financiële genoegdoening te verkrijgen. Het is klager bekend dat de klachtenprocedure niet zal resulteren in een schadevergoeding, maar dat hij aan de hand van een grondverklaring compensatie zal kunnen verkrijgen via de Compensatie commissie.

3. Het verweer

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. De Overste heeft in zijn reactie gesteld dat uitgebreid onderzoek is verricht naar de levensloop van aangeklaagde. Hij concludeert dat er geen aanwijzingen zijn gevonden voor een mogelijk seksueel misbruik, maar dat de klacht op basis van de grondverklaring van de aanklacht 2010 T199, de ooggetuigenverklaring van de indiener van deze aanklacht, de door [naam] op de zitting van 26 maart jl. gegeven getuigenverklaring en de wijze waarop hij deze gegeven heeft, aannemelijk lijkt.

4. De beoordeling

4.1. Van toepassing is de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder: de Procedure). Volgens artikel 1.3 van de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een

afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of de dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 1.3 van de Procedure.

4.3. Er zijn ruim [aantal] jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld. Daarnaast wordt het verhaal van klager ondersteund door de verklaring van [naam], die getuige is geweest van het misbruik en wiens eigen klacht tegen aangeklaagde door de Klachtencommissie op 16 mei 2012 gegrond is verklaard (2010T199).

De Klachtencommissie acht aannemelijk dat aangeklaagde en klager in de periode van [jaar] tot [jaar] elkaar meermalen hebben afgetrokken en gepijpt. De Klachtencommissie acht aannemelijk dat dit misbruik bijna ieder weekend plaatsvond, gedurende het watersportseizoen, gelet op de verklaring van klager dat hij bijna ieder weekend mee ging op de boot en het misbruik plaatsvond op de boot.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidssituatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas 15 jaar oud. Aangeklaagde was voor hem een vertrouwenspersoon.

4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. Daarom zal de Klachtencommissie zich bij haar advisering richten op de vermindering van het leed dat klager is aangedaan. Provinciaal Overste [naam] heeft daartoe een eerste stap gedaan door ter zitting namens de Congregatie het leed te erkennen en oprecht spijt te betuigen.

4.6 Over het verzoek van klager om financiële vergoedingen kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de overste van de Congregatie zal klager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding dienen te wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Overste van de Passionisten te Haastrecht de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 10 december 2012 door mr. H.J. Schepen, voorzitter, drs. A.A.M. Oostveen en Zr. J.G.M. Verwijs O. Praem.I, leden, bijgestaan door mr. Y. Rikken, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van art. 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de Overste van Provinciaal Passionisten te Haastrecht, pater M-R. Hoogland en aan klager verzonden.

Op grond van art. 21.1 van de Procedure stelt de Overste binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van art. 21.3 van de Procedure geeft de Overste daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de Overste.